

Bolu Abant İzzet Baysal Üniversitesi Hastanesi Adli Tıp Kliniğinde 2015-2019 Yılları Arasında Değerlendirilen Yabancı Uyruklu Olguların Analizi

The Analysis of Foreign National Cases Evaluated in The Forensic Medicine Department of Bolu Abant İzzet Baysal University Between 2015-2019

Erdem HÖSÜKLER^{1*} , Zehra Zerrin ERKOL¹ , Gamze DİNÇER¹

¹ Bolu Abant İzzet Baysal Üniversitesi, Tıp Fakültesi, Adli Tıp Anabilim Dalı, Bolu, Türkiye

Geliş Tarihi (Received): 10.01.2022

Kabul Tarihi (Accepted): 10.02.2022

Yayın Tarihi (Published): 29.04.2022

Öz

Amaç: Türkiye son on yılda ciddi bir göç dalgası ile mücadele etmektedir. Ülkeye sığınan göçmen ve sığınmacıların ülkedeki sorunlarının ortaya konulması için çalışmalar yapılması önem arz etmektedir.

Gereç ve Yöntemler: Bu çalışmada Bolu Abant İzzet Baysal Üniversitesi Eğitim ve Araştırma Hastanesi Adli Tıp Kliniği'nde 2015-2019 yılları arasında adli rapor düzenlenen yabancı uyruklu olgular incelendi.

Bulgular: 85 olgu çalışmaya dahil edildi. Olguların %67,1'i (n:57) erkek, %32,9'u (n:28) kadın cinsiyetti. Yaş ortalaması 22,37±12 (min:1, max:67) idi. Olguların %63,5'i (n:54) kati rapor düzenlenmesi için adli makamlarca gönderilmişti. Kati rapor alınmak için gönderilen 54 olgunun en sık darp (n:37, %68,6) sonucu yaralanmıştı. 10 olgu farik mümeyyizlik raporu düzenlenmişti. Yedi olgu (%8,2) cinsel istismar nedeniyle kliniğimize başvurmuştu. Yedi olgunun hepsi kadın cinsiyet olup, dördü 18 yaş altında idi.

Sonuç: Uzun zamandır ülkemizin bir gerçeği olan yabancı uyruklular ile ilgili olarak çok merkezli ve çok daha fazla sayıda olgu ile yapılacak kapsamlı çalışmaların, yabancı uyruklular ile ilgili daha doğru verilerin elde edilmesini sağlayabileceği ve bu sayede doğru çözüm önerilerinin sunulabileceği görüşünderiz.

Anahtar Kelimeler: Yabancı Uyruklu, Adli Rapor, Göçmen, Adli Tıp

&

Abstract

Objective: Turkey has been struggling with a serious migration wave in the last ten years. It is of great importance to carry out studies to reveal the problems of immigrants and asylum seekers who took refuge in the country.

Materials and Methods: In this study, foreign nationals whose forensic reports were prepared in Bolu Abant İzzet Baysal University Forensic Medicine Clinic between 2015-2019 were examined.

Results: In this study, 85 cases were included: 67.1% (n: 57) of the cases were male, 32.9% (n: 28) were female. The mean age was 22.37±12 years (min:1, max:67). Forensic authorities sent 63.5% (n:54) of the cases for the final trauma report. Of these 54 cases, the most common injury was as a result of beating (n:37, 68.6%). A report was prepared for 10 cases about the power of discernment. Seven cases (8.2%) were admitted to our clinic due to sexual abuse. All seven cases were female and four of them were under the age of 18.

Conclusion: We believe that multi-center and comprehensive studies with a greater number of cases regarding foreign nationals, which has been a reality of our country for a long time, may provide more accurate data on foreign nationals and thus offer the right solution proposals.

Keywords: Foreign National, Forensic Report, Immigrant, Forensic Medicine

Atıf/Cite as: Hosukler E., Erkol ZZ. ve Dinçer G.: Bolu Abant İzzet Baysal Üniversitesi Hastanesi Adli Tıp Kliniğinde 2015-2019 Yılları Arasında Değerlendirilen Yabancı Uyruklu Olguların Analizi. Abant Med J 2022;11(1):22-27. doi: [10.47493/abantmedj.1056064](https://doi.org/10.47493/abantmedj.1056064)

Copyright © Published by Bolu Abant İzzet Baysal University, Since 2022 – Bolu

Giriş

Dünya genelinde birçok göçmen daha iyi bir hayat kalitesine ulaşmak amacıyla yola çıkmakta olup, savaş, afetler gibi olağanüstü hallerde de mecburi olarak bu yolculuğa çıkan göçmenler bulunabilmektedir (1). Türkiye, konumu bakımından yıllar boyunca çeşitli göç eylemlerine maruz kalmıştır. Özellikle de 2011 yılında Suriye’de başlayan iç karışıklık ve savaş koşulları nedeniyle göçmenlerin büyük topluluklar halinde Türkiye’ye giriş yaparak, ülkenin dört bir yanına yerleşmiş ve yerleşmeye devam etmektedir (1,2).

Birleşmiş Milletler Mülteciler Yüksek Komiserliği’nin (UNHCR) 2020 yılına ait verilerine göre Türkiye, çoğu Suriyeli (%92) olmak üzere yaklaşık 3,7 milyon mülteci sayısı ile dünya çapında mültecilere en fazla ev sahipliği yapan ülkedir. Bu sayı, dünya genelinde sınır dışı göç eden tüm insanların %15’idir. Türkiye’yi sırasıyla Kolombiya (1,7 milyon), Pakistan (1,4 milyon), Uganda (1,4 milyon), Almanya (1,2 milyon) takip etmektedir. Mülteci sayısının ev sahibi ülkenin nüfusuyla karşılaştırıldığı verilerde 1000 ev sahibi ülke sakini başına 43 sınır dışı göç eden kişi oranıyla Türkiye beşinci sırada yer almaktadır. 2020 yılında, Türkiye’ye yeni sığınmacıların bireysel başvuru sayısının 31,300 olduğu belirtilmektedir (3).

İçişleri Bakanlığı Göç İdaresi Genel Müdürlüğü’nün verilerinde 2011 yılından 26.08.2021 tarihine kadarki sürecin değerlendirildiği “Yıllara Göre Geçici Koruma Kapsamındaki Suriyeliler” başlıklı grafik incelendiğinde sayının her geçen yıl arttığı görülmektedir. 26.08.2021 tarihi itibarıyla ülkemizde bulunan toplam 3.705.109 geçici koruma kapsamında bulunan Suriyelinin 1.712.160’ının kadın, 1.992.949’unun erkek olduğu belirtilmektedir. Ayrıca 26.08.2021 tarihi itibarıyla, geçici koruma kapsamındaki Suriyelilerin illere göre dağılımına bakıldığında ise Bolu ilinde kayıt edilen Suriyeli sayısının 4.307, il nüfusunun 304.628 ve kayıtlı Suriyeli nüfusu ile il nüfusunun karşılaştırma yüzdesinin %1,41 olduğu anlaşılmaktadır (4).

Güncel verilere göre Türkiye’nin, tüm dünyadaki mültecilerin en fazla bulunduğu ülke olduğu, ülkemize göç eden kişi sayısının her yıl arttığı ve her sene yeni başvuruların yapıldığı düşünüldüğünde, ülkemizde ikamet eden yabancı uyrukluların sağlık, eğitim, çalışma hayatı, barınma gibi sorunlarının ortaya konması ve çözüme kavuşması açısından çalışmalar yapılması gerektiği gibi, mağduru veya faili oldukları suçlar, geçirdikleri trafik kazaları, iş kazaları gibi adli makamlara yansımış olaylar açısından da değerlendirilmeleri önem arz etmektedir.

Bu çalışmada Bolu Abant İzzet Baysal Üniversitesi Eğitim ve Araştırma Hastanesi Adli Tıp Kliniği’nde 2015-2019 yılları arasında adli rapor düzenlenen yabancı uyruklu olguların retrospektif olarak incelenmesi ve literatür eşliğinde tartışılması amaçlanmıştır.

Gereç ve Yöntemler

Bu retrospektif çalışma Bolu Abant İzzet Baysal Üniversitesi Eğitim ve Araştırma Hastanesi Adli Tıp Kliniği’nde yapılmıştır. 2015-2019 yılları arasında adli rapor düzenlenen yabancı uyruklu tüm olgular çalışmaya dahil edilmiştir. Çalışma Helsinki Deklarasyon ilkelerine uygun olarak yapılmıştır. Çalışma retrospektif olarak hazırlandığı için bilgilendirilmiş olur formu hazırlanmamıştır. Çalışma için Bolu Abant İzzet Baysal Üniversitesi Klinik Araştırmalar Etik Kurulu’ndan 19/10/2020 tarih, 426 sayılı etik kurul onayı alınmıştır.

Tüm olguların yaşları, cinsiyetleri, düzenlenen rapor türleri, kati rapor alan olguların yaralanma sebebi, yaralanma niteliği, suça sürüklenen çocukların işlediği suçlar, suçu tek başına mı grupla mı işlediği, fiilin hukuki anlam ve sonuçlarını algılama ve davranışlarını yönlendirme yeteneğinin gelişip gelişmediği, cinsel istismar nedeniyle gönderilen olguların olay yeri, mağdur-sanık ilişkisi, istismar şekli değerlendirilmiştir. Çalışma verileri hasta dosyalarından retrospektif olarak elde edilmiştir.

Analizler SPSS 21.0 (Armonk, NY) paket programı ile yapılmıştır. Tanımlayıcı istatistikler; frekans, yüzde, ortalama (mean), standart sapma (SD), minimum (min), maksimum (max) değerleri ile sunulmuştur.

Bulgular

2015-2019 yılları arasında Adli Tıp Kliniği'nde adli rapor düzenlenen 85 olgu çalışmaya dahil edilmiştir. Olguların %67,1'i (n:57) erkek, %32,9'u (n:28) kadın cinsiyettir. Yaş ortalaması 22,37±12 (min:1, max:67) olup, olgular en sık 11-20 yaş grubunda (n:31, %36,5) bulunmaktadır (Tablo 1). Olguların %42,4'ü (n:36) 18 yaş altındadır. Olguların %63,5'i (n:54) kati rapor düzenlenmesi için adli makamlarca gönderilmiştir (Tablo 2).

Kati rapor alınmak için gönderilen 54 olgunun en sık darp (n:37, %68,6) sonucu yaralandığı belirlenmiştir (Tablo 3). Kati rapor düzenlenen olguların %70,4'ü (n:38) basit tıbbi bir müdahale ile giderilebilecek nitelikte yaralanmıştır. Sekiz olguda (%14,8) kemik kırığı ve beş olguda (%9,2) hayati tehlikeye neden olacak bir yaralanma tespit edilmiştir.

Tablo 1

Olguların Yaş Gruplarının Dağılımı

Yaş grup	n	%
0-10	8	9,4
11-20	31	36,5
21-30	28	32,9
31-40	10	11,8
41-50	7	8,2
51-60	0	0
61-70	1	1,2
Toplam	85	100

Tablo 2

Düzenlenen Raporların Dağılımı

Rapor türü	n	%
Kati rapor	54	63,5
Yaş tayini	11	12,9
Farik mümeyyizlik	10	11,8
Cinsel istismar	7	8,2
Beden ruh bakımından savunabilme, beyanlarına itibar, fiilin hukuki sonuçlarını algılayabilme	2	2,4
Ceza ehliyeti	1	1,2
Toplam	85	100

Tablo 3

Kati Rapor Aldırılma Sebebi

Kati rapor	n	%
Darp	37	68,6
İş kazası	5	9,3
Kesici delici alet yaralanması	5	9,3
Trafik kazası	3	5,6
Ev kazası	1	1,8
Düşme	1	1,8
Zehirlenme	1	1,8
İntihar	1	1,8
Toplam	54	100

Farik mümeyyizlik için gönderilen 10 olgunun dördü kasten yaralama (%40), dördü (%40) hırsızlık, bir olgu (%10) suç eşyasını satın alma ve bir olgu da (%10) cinsel istismar suçu işlemiştir. Olguların yarısı (n:5, %50) suçu bir grup ile işlemiştir. Yapılan değerlendirmede üç olguya (%30) işlediği suçun hukuki anlam ve sonuçlarını algılayamayacağı yönünde rapor düzenlenirken, yedi olgunun (%70) ise işlediği suçun hukuki anlam ve sonuçlarını algılayacağı yönünde rapor düzenlenmiştir.

Yedi olgu (%8,2) cinsel istismar nedeniyle kliniğimize başvurmuştur. Yedi olgunun hepsi kadın olup, dördü 18 yaş altında idi. Üç olgu (%42,9) kendi evinde, iki olgu (%28,5) sanığın evinde, bir olgu (%14,3) parkta ve bir olgu da (%14,3) hastanede istismara maruz kalmıştır. İki olgunun sevgilisi, birer olgunun abisi, babası, eşi, babasının patronu ve yabancı birisi tarafından istismar edilmiştir. Üç olguda (%42,9) vajinal penetrasyon, iki olguda (%28,6) dokunma-öpme-okşama, bir olguda (%14,3) sürtünme ve bir olguda da (%14,3) anal penetrasyon iddiası vardı.

Tartışma

Hollanda ve Belçika'da mültecilerin %47,3'ü fiziksel şiddete maruz kalmakta ve bu travmalar sıklıkla (%62,4) hayati tehdit etmeyecek derecede olan vurma, yumruklama ve tekmeleme şeklinde meydana gelmektedir (5). İtalya'da 503 göçmen ve mülteci ile yapılan çalışmada olguların yarısından fazlasının (%53,2) en sık karşılaştığı şiddet biçiminin psikolojik şiddet olduğu, % 40,3'ünün fiziksel şiddete, %18,9'unun ekonomik şiddete ve %6,5'inin yakın partner şiddetine maruz kaldığı tespit edilmiştir (6). Portekiz Lizbon'da 702 göçmeni içeren bir çalışmada, göçmenlerin %15,1'inin geçen yıl içerisinde en az bir şiddet olayının mağduru olduğu gösterilmiştir. Aynı çalışmada şiddet mağdurlarından kadınların %34,5'inin ve erkeklerin %28,9'unun daha sonra tıbbi bakıma ihtiyaç duyduğu belirlenmiştir (7). Atalay ve ark., Hatay'da 2012-2016 yılları arasında acil servise başvuran 18 yaş altı Suriyeli hastaların %54,7'sinde kabul tanısı olarak Y24-ateşli silahla ateş diğer ve tanımlanmamış girildiğini bildirmiş, toplam 1038 hastadan 552'sinin (%53,2) ayaktan tedavi edildiği belirtilmiştir (8). Bu çalışmada kati rapor düzenlenen olguların büyük kısmının darp sonucu yaralandığı ve %90,7'sinin hayati tehdit etmeyen bir travmaya maruz kaldığı tespit edilmiştir.

İçişleri Bakanlığının 05.07.2017 tarihinde yaptığı basın açıklamasına göre 2014-2017 arasında Suriyelilerin karıştıkları olayların Türkiye'deki toplam asayiş olaylarına oranının, yıllık ortalama %1,32 olduğu ve bu olayların önemli bir kısmının kendi aralarındaki anlaşmazlıklardan kaynaklandığı bildirilmiştir (9). Ordu

ilinde 2010-2014 yılları arasında suça sürüklenen çocuk olguların sadece %0,1'inin (n:2) yabancı uyruklu olduğu belirtilmiştir (10). Bizim çalışmamızda suça sürüklenen yabancı uyruklu çocukların en sık kasten yaralama (%40) ve hırsızlık (%40) suçları nedeniyle gönderildiği belirlenmiştir. Şiddetin hayatın günlük bir parçası haline geldiği toplumlarda, çocukların da şiddete eğilim göstermesi kaçınılmazdır. Özellikle mülteci çocuklar gerek çevresel şiddet gerekse aile içi şiddete maruz kalmakta, bunun sonucu olarak da şiddeti kendilerini savunmanın ve ifade etmenin doğal bir yol olduğunu düşünebilmektedir. Savaş gibi yıkıcı durumlardan kaçan bu çocuklar, şiddeti travma sonrası stres bozukluğu gelişimine karşı koruyucu bir kalkan olarak kullanıyor olabilirler (11). Kaçıştan önce veya kaçış sırasında mülteci çocuklar arasında çatışmaların yaygın olması sonucunda bu çocuklar, ahlaki bakış açılarını kaybederek yağma ile hırsızlığın aynı kavramlar olmadığına veya siyasi nedenlerle öldürmenin haklı gösterilebileceğine inanabilirler (12).

Hollanda ve Belçika'da mültecilerin %57'si tecavüz, cinsel taciz ve cinsel sömürüyü içeren cinsel şiddete maruz kalmıştır (5). Sistematik bir incelemede cinsel şiddet mağduru mültecilerin büyük kısmını genç kadınların oluşturduğu, en yaygın cinsel şiddetin tecavüz olduğu (%65) gösterilmiştir (13). Muğla'da 18 yaş altı cinsel istismara maruz kalan 18 yaş altı mağdurların %2,9'u yabancı uyruklu idi (14). Muğla'da 2012-2016 yılları arasında cinsel saldırı nedeniyle başvuran 478 mağdurun 47'si (%9.8) yabancı uyruklu olup, yabancı uyruklu mağdurlarının %21,2'si 18 yaş altıydı ve %95,8'i kadındı (15). Bu çalışmada cinsel istismar mağdurlarının %57,1'i 18 yaş altı olup, hepsi kadındı.

Lübnan'da 29 Suriyeli kadını içeren bir çalışmada, kadınların çoğunun yabancılar tarafından cinsel tacize ve teklife maruz kaldığı bildirilmiştir (16). Bununla birlikte Hollanda ve Belçika'da cinsel şiddete uğrayan mültecilerin büyük kısmı saldırganı daha önceden tanıyordu (5). Erbaş ve ark., yabancı uyruklu cinsel istismar mağdurlarının sıklıkla tanımadığı veya tatil ortamında yeni tanıştığı kişiler tarafından istismara uğradığını bildirmiştir (15). Araujo ve ark. tarafından yapılan, mülteciler arasında cinsel şiddet yaygınlığı hakkındaki sistematik incelemede failer 18 çalışmada tanımlanmış olup, buna göre cinsel şiddet vakalarının çok büyük bir kısmının yakın partner (%55), tanıdıklar ve akrabalar tarafından meydana getirildiği gösterilmiştir (13). Benzer şekilde bizim çalışmamızda da yedi olgunun sadece bir tanesinin (%14,2) tanımadığı yabancı birisi tarafından istismara uğradığı görülmüştür. Savaş sırasında ve savaş sonrasında ekonomik, politik ve sosyal açıdan değişimler yaşayan erkeklerin çoğu, tekrar güçlü hissetmek ve kadınlar üzerindeki otoritesini sağlamak amacıyla şiddeti kullanmaktadır. Bu durumun, yakın partnerler tarafından işlenen daha yüksek cinsel şiddet oranını açıklayabildiği düşünülmüştür (13).

Sonuçlar

Türkiye'de bulunan yabancı uyruklu sayısının her geçen yıl arttığı bilinmekle birlikte, ülkemizde yabancı uyrukluların adli makamlara yansımış olaylarıyla ilgili yapılan çalışma sayısının ve yapılan çalışmalarda elde edilen verilerin yeterli olmadığı düşüncesindeyiz. Veri yetersizliğinin nedenleri arasında kayıtlı yabancı uyruklu sayısının gerçeği yansıtmaması, daha ciddi olarak görülen barınma, beslenme gibi sorunlara öncelik verme, dil bilmeme veya yeterince öğrenememe nedeniyle iletişim sorunları, dil engelleri nedeniyle anlaşılacakları düşüncesi, ekonomik güvensizlik sonucu mağduru olduğu olayları bildirmeme, yasal haklarının farkında olmama veya nereye başvuracağını bilememe, sınır dışı edilme korkusu, sigortasız işlerde çalışıldığında iş kaybetme endişesi, kadınların eşlerine, babalarına itaatlerinin beklendiği ataerkil toplumlardan göç öyküsü, ayıplanma ve damgalanma korkusu, uzun sürebilecek yargı süreçlerinden kaçınma, yıpratıcı olayı bir an önce unutmaya, bastırma isteği gibi düşünceler sonucu adli makamlara yansıtılmamış olguların varlığı sayılabilir. Uzun zamandır ülkemizin bir gerçeği olan yabancı uyruklular ile ilgili olarak çok merkezli ve çok daha fazla sayıda olgu ile yapılacak kapsamlı çalışmaların, yabancı uyruklular ile ilgili daha doğru verilerin elde edilmesini sağlayabileceği ve bu sayede doğru çözüm önerilerinin sunulabileceği görüşündeyiz.

Etik Kurul Onamı: Çalışma Bolu Abant İzzet Baysal Üniversitesi Klinik Araştırmalar Etik Kurulu tarafından 19/10/2020 tarih, 426 sayılı etik kurul kararı ile onaylanmıştır.

Bilgilendirilmiş Onam: Katılımcılardan yazılı onam alınmıştır.

Çıkar Çatışması: Yazarlar çıkar çatışması beyan etmemişlerdir.

Finansal Destek: Yazarlar finansal destek beyan etmemişlerdir.

Kaynakça

1. Altunok M. Türkiye'nin Göç Gerçekliği Ve Örgütlenmesi Üzerine Bir Tartışma. Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Sos Bilim Enstitüsü Derg. 2017; 9: 295–311.
2. Karakaya H. Türkiye'de Göç Süreci ve Suriye Göçünün Etkileri. 2020; 4: 93–129.
3. UNHCR. Global Trends: Forced Displacement in 2020. Unhcr. 2021;72. <https://www.unhcr.org/flagship-reports/globaltrends/> (accessed Aug 2021).
4. İçişleri Bakanlığı Göç İdaresi Genel Müdürlüğü. "Geçici Koruma". <https://www.goc.gov.tr/gecici-koruma5638> (accessed Aug 2021).
5. Keygnaert I, Vettenburg N, Temmerman M. Hidden violence is silent rape: sexual and gender-based violence in refugees, asylum seekers and undocumented migrants in Belgium and the Netherlands. *Cult Health Sex*. 2012; 14: 505–20.
6. Napolitano F, Gualdieri L, Santagati G, Angelillo IF. Violence Experience among Immigrants and Refugees: A Cross-Sectional Study in Italy. *Biomed Res Int*. 2018; 2018: 15–8.
7. Dias S, Fraga S, Barros H. Interpersonal violence among immigrants in Portugal. *J Immigr Minor Health*. 2013; 15: 119–24.
8. Atalay E, Karakuş A, Usta G. Evaluation of Emergency Department Admissions in Syrian Patients Aged Under Eighteen Years of Age Between 2012 and 2016 in the City of Hatay. *J Pediatr Emerg Intensive Care Med* 2019; 6: 146–9.
9. İçişleri Bakanlığı. "Basın Açıklaması". <https://www.icisleri.gov.tr/basin-aciklamasi05072017> (accessed Aug 2021).
10. Okumuş H, Karakuş M, Çakır L, Enginyurt Ö, Özer E. The Evaluation Of Juvenile Delinquency Cases Between The Years 2010-2014 In Ordu. *Klinik Tıp Pediatri Dergisi* 2016; 8: 35–9.
11. Mueller-Bamouh V, Ruf-Leuschner M, Dohrmann K, Schauer M, Elbert T. Are experiences of family and of organized violence predictors of aggression and violent behavior? A study with unaccompanied refugee minors. *Eur J Psychotraumatol*. 2016; 7: 27856.
12. Lustig SL, Kia-Keating M, Knight WG, et al. Review of child and adolescent refugee mental health. *J Am Acad Child Adolesc Psychiatry*. 2004; 43: 24–36.
13. Araujo JO, Souza FM, Proença R, Bastos ML, Trajman A, Faerstein E. Prevalence of sexual violence among refugees: a systematic review. *Rev Saude Publica*. 2019; 53: 78.
14. Topal Y, Balcı Y, Erbaş M. Retrospective evaluation of cases of sexual abuse under 18 years old in Muğla. *Ortadoğu Med J*. 2018; 10: 135–41.
15. Erbaş M, Balcı Y, Karbeyaz K, Göçeoğlu ÜÜ. Evaluation of Foreign Victims of Sexual Assault in Mugla. *Med J Mugla Sitki Kocaman University* 2017; 4: 21–7.
16. Usta J, Masterson AR, Farver JM. Violence Against Displaced Syrian Women in Lebanon. *J Interpers Violence*. 2019; 34: 3767–79.